

Bruxelles, 18. veljače 2026.
(OR. en, es, fr)

Međuinstitucijski predmet:
2025/0132 (COD)

6177/1/26
REV 1 ADD 1

CODEC 196
JAI 180
ASILE 16
FRONT 31

NAPOMENA O TOČKI „I/A”

Od: Glavno tajništvo Vijeća
Za: Odbor stalnih predstavnika / Vijeće

Predmet: Nacrt UREDBE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA o izmjeni Uredbe (EU) 2024/1348 u pogledu primjene koncepta sigurne treće zemlje (**prvo čitanje**)
– donošenje zakonodavnog akta
= izjave

Španjolska je zatražila da se sljedeća izjava unese u zapisnik Vijeća

1. Španjolska je predana provedbi Europskog pakta o migracijama i azilu. Pakt je povijesna prekretnica u razvoju sveobuhvatne politike i pravnog okvira EU-a za upravljanje azilom i migracijama. Uredba (EU) 2024/1348 o utvrđivanju zajedničkog postupka za međunarodnu zaštitu ključan je dio tog pravnog okvira.
2. Španjolska ne podupire aktualan prijedlog izmjene zajedničkog postupka za međunarodnu zaštitu zbog četiri vrste razloga: zakonodavnih, pravnih i operativnih razloga te razloga koji se odnose na vanjske odnose.

3. Prvo, ovom se uredbom narušava cjelovitost Pakta. Riječ je o izmjeni Europskog pakta o migracijama i azilu čak i prije početka njegove provedbe predviđene u lipnju 2026. Ta se izmjena uvodi prije nego što možemo procijeniti funkcionira li novi pravni okvir u cjelini, a osobito prije evaluacije novih odredaba o konceptu sigurne treće zemlje koje su već sadržane u zajedničkom postupku za međunarodnu zaštitu dogovorenom krajem 2023. Osim toga, to podrazumijeva izmjenu jednog od elemenata koji je prouzročio najviše poteškoća za postizanje ukupnog sporazuma, odnosno navedenog koncepta sigurne treće zemlje. Naposljetku, ovaj se prijedlog ne može analizirati sam za sebe, već u uskoj vezi s prijedlogom Uredbe o vraćanju i centrima za vraćanje koji se u njemu navode. Španjolska zadržava kritičko stajalište o takvim centrima za repatrijaciju u trećim zemljama.
4. Drugo, Španjolska pravno dovodi u pitanje uključivanje mogućnosti sklapanja neobvezujućih sporazuma u tom području u tekst Uredbe. Tim se sporazumima ne jamči poštovanje prava i obveza podnositelja zahtjeva koji će biti transferirani u treću zemlju. Ne postoji jamstvo da će se takvim podnositeljima zahtjeva pružiti djelotvorna zaštita u skladu s pravom Unije i međunarodnim pravom. Osim toga, ako takvi sporazumi nisu obvezujući, upitno je kako se države članice i treće zemlje mogu obvezati na njihovo poštovanje. Izričitim predviđanjem mogućnosti da sama Unija sklapa neobvezujuće sporazume ili dogovore o tom pitanju s trećim zemljama sve države članice preuzimaju veliku odgovornost koja znači neprihvatljiv rizik. Osim toga, postoji velik rizik od pokretanja sudskih postupaka zbog mogućeg kršenja načela zabrane prisilnog udaljenja ili vraćanja utvrđenog u Povelji Europske unije o temeljnim pravima, kao i u Europskoj konvenciji o ljudskim pravima. Pravni rizici obuhvaćaju i mogući učinak na pravila za utvrđivanje odgovornosti na temelju Pakta. Stoga se ne može isključiti da će transferi među državama članicama biti suspendirani u skladu s Uredbom o upravljanju azilom i migracijama jer će nacionalni suci možda smatrati da se osobe ne mogu transferirati u zemlje koje su sklopile takve sporazume.

5. Treće, sklapanje takvih sporazuma od strane Unije ili drugih država članica s trećim zemljama koje graniče sa Španjolskom izravno utječe na naše bilateralne odnose s njima. Tekstom se predviđa mehanizam prethodnog obavješćivanja država članica sa zajedničkom granicom. Međutim, tom bi se formulacijom isključile ključne zemlje susjedne Španjolskoj, s kojima bi Unija ili druge države članice mogle sklopiti sporazume, a da o tome ne obavijeste Španjolsku niti se s njome o tome posavjetuju.
6. Četvrto, na operativnoj razini Španjolska izražava ozbiljne sumnje u djelotvornost i učinkovitost te mjere. Činjenica da je kriterij veze neobvezan otvara pitanja o održivosti tog mehanizma. Ako ne postoji obiteljska, socijalna ili gospodarska veza, za Španjolsku je upitno koji će to poticaj transferirana osoba imati da se ne pokuša vratiti u Uniju ako su njezini životni izgledi u nepoznatoj trećoj zemlji ograničeni. Nadalje, ako se neke države članice koriste kriterijem veze, a druge ne, to bi dovelo do neusklađenog sustava, a ne do pomaka prema zajedničkom sustavu. Upitan je i omjer troškova i koristi takve mjere. Nije provedena dostatno objektivna analiza troškova i koristi. Osim toga, slični postojeći primjeri već su dokazali svoje visoke troškove i ograničene rezultate.
7. S obzirom na navedeno, Španjolska se **PROTIVI** donošenju ove Uredbe kako je predložena.

Francuska je zatražila da se sljedeća izjava unese u zapisnik Vijeća

Francuska je glasovala protiv donošenja Uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o izmjeni Uredbe (EU) 2024/1348 u pogledu primjene koncepta „sigurna treća zemlja”. Izmjenom primjene koncepta sigurne treće zemlje ovaj tekst predstavlja znatne operativne, pravne i političke rizike i za države članice koje odluče odustati od kriterija veze i za države članice koje to ne žele i, *a fortiori*, to neće moći učiniti.

Ukidanje obvezne prirode kriterija veze i davanje zauzvrat mogućnosti sklapanja sporazuma ili dogovora s trećim zemljama dovodi u pitanje teško postignutu ravnotežu u okviru pakta o migracijama i azilu te stoga predstavlja rizik za njegovu provedbu:

- taj tekst u sebi nosi rizik od jačanja sekundarnih kretanja, koji se nije mogao procijeniti prije predstavljanja zakonodavne revizije s obzirom na to da nije bila provedena procjena učinka;
- tekst može poremetiti transfere među državama članicama u okviru dublinskog mehanizma, a zatim i u skladu s Uredbom (EU) 2024/1351 od 14. svibnja 2024. o upravljanju azilom i migracijama;
- to je osobito slučaj zbog mogućnosti sklapanja „aranžmana” koji, s obzirom na to da nisu obvezujući, državi članici neće omogućiti da raspolaže svim jamstvima koja su potrebna kako bi se osiguralo da tražitelj azila u trećoj zemlji u koju ga nadležna država članica namjerava vratiti uživa razinu zaštite koja se zahtijeva konceptom sigurne treće zemlje, osobito djelotvoran pristup zaštiti.

Naposljetku, Francuska ponavlja svoje protivljenje takvim sporazumima ili aranžmanima koji podrazumijevaju financiranje od strane Unije, osobito putem fondova za vanjsko djelovanje.